

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งสอนด้วยกิจกรรมคัคคีธรรม กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ นั้น ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่สำคัญดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งสอนด้วยกิจกรรมคัคคีธรรม กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

สมมติฐานของการวิจัย

ความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งสอนด้วยกิจกรรมคัคคีธรรม กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยได้กำหนดไว้ดังนี้

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๒๓ โรงเรียนวัดสารอด สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตราชวัตรบูรณะ จำนวน ๒ กลุ่มละ ๑๕ คนรวม ๓๐ คน

เครื่องมือในการวิจัย

๑. แผนการสอนด้วยกิจกรรมคัคคีธรรม และแผนการสอนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ โดยสอนเรื่อง ความเมตตา กรุณา ความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา ความกตัญญู ทักษะ ความรับผิดชอบต่องานของตนเองและสังคม ความซื่อสัตย์สุจริต

ความยั่งยืนหมั่นเพียร ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละ ได้ผ่านการตรวจและแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๗ ท่าน

๒. แบบสอบเพื่อวัดระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านการตรวจและแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๗ ท่าน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบไปทดลองใช้ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าแบบสอบมีค่าที (t) ตั้งแต่ ๒.๒๓ - ๕.๐๔ และค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง ๐.๗๕๓

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการควบคุมการสอบด้วยตนเอง โดยการนำแบบสอบระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดสารอด สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตราชบุรีพระจำนวน ๓ ห้องเรียนรวม ๕๐ คน คัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนใกล้เคียงกันจำนวน ๑๕ คู่ แล้วแยกคู่เป็น ๒ กลุ่ม (Match by pair) และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ ๓ ที่มีอายุระหว่าง ๑๑ - ๑๓ ปี บันทึกคะแนนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มเพื่อเป็นคะแนนทดสอบก่อนสอน (Pre - test) จากนั้นจึงเลือกโดยการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากกลุ่มแรก สอนด้วยกิจกรรมคัลลิสรร สอนกลุ่มที่สองด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ เมื่อทำการทดลองสอนแล้ว ได้นำแบบสอบชุดเดิมมาทำการทดสอบหลังสอน (Post - test) แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

๑. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนและหลังสอนของ กลุ่มซึ่ง สอนด้วยกิจกรรมคัลลิสรร
๒. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนและหลัง สอนของ กลุ่มซึ่ง สอนด้วยกิจกรรมตามแผนการ สอนปกติ
๓. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ก่อนสอนและหลัง สอนของ กลุ่มซึ่ง สอนด้วยกิจกรรมคัลลิสรร กับกลุ่มซึ่ง สอนด้วยกิจกรรมตามแผนการ สอนปกติ

สรุปผลการวิจัย

๑. ก่อนทำการสอนด้วยกิจกรรมมคคัสรร กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕

๒. หลังจากการสอนด้วยกิจกรรมมคคัสรร คะแนนเฉลี่ยในการทำแบบสอบถามระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ .๐๑

๓. หลังจากการสอนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ คะแนนเฉลี่ยในการทำแบบสอบถามระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มควบคุมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ .๐๑

๔. เฉพาะในการวิจัยนี้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑๕ คนที่อยู่ในกลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับการสอนด้วยกิจกรรมมคคัสรร มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่า ของนักเรียนอีก ๑๕ คนที่อยู่ในกลุ่มควบคุม

๕. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งสอนด้วยกิจกรรมมคคัสรร กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ ดังที่กล่าวไว้ในการสรุปผลการวิจัยนั้น เป็นไปตามเหตุผลดังนี้

๑. การสอนด้วยกิจกรรมมคคัสรร ทำให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ เนื่องจากเหตุผลดังนี้

ผู้วิจัยได้สอนโดยใช้กิจกรรมมคคัสรร ซึ่งเป็นการสอนที่ก้าวหน้าแนวคิดและ กิจกรรมแบบต่างๆคือ เริ่มต้นด้วย เกม แล้วความด้วย กรณีตัวอย่าง และบทบาทสมมติ มารวบรวมและสร้างเป็นกระบวนการสอนขึ้นมาใหม่ ให้เป็นแนวทางการสอนที่เหมาะสม

และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาทางจริยธรรม คุณสมบัติของการคิดเป็น ทำเป็น การแก้ปัญหาของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ นักเรียนได้รู้จักการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล แยกแยะเนื้อหาประสบการณ์ต่างๆ จนสามารถสร้างความคิดเห็นของตนเองได้ รู้จักคิดหาเหตุผล ตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์ตามแนวทางที่เหมาะสม

การสอนด้วยกิจกรรมคิดสรร เป็นการนำเอาเกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมผสมผสาน และสัมพันธ์กับความเคลื่อนไหวทางสังคม สิ่งแวดล้อม เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ความหัวข้อคุณธรรมที่ต้องการสอนอย่างมีหลักเกณฑ์และน่าสนใจ นักเรียนได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินไปกับการเรียน ได้รับการปลูกฝังคุณธรรมโดยไม่รู้ตัว

เกม เป็นกิจกรรมในการนำเข้าสู่บทเรียน กิจกรรมดังกล่าวช่วยให้นักเรียน ได้รับความสนุกสนานผ่อนคลายอารมณ์ถึงเครียด เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

พูนสุข บุญยสวัสดิ์ (๒๕๒๕ : ๔๑) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเล่นเกมไว้ว่า "เกมช่วยให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งความสามารถ ความคิดและคุณธรรมในจิตใจของตน นักเรียนเกิดอารมณ์สนุกสนานตื่นเต้น การสอนโดยใช้เกมจึงทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนจริยศึกษา" ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ดิกเกอร์สัน (Digkerson ๑๙๗๖ : ๑๐) ว่า "การใช้เกมประกอบการสอน เป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนที่น่าสนใจ และสนุกสนานทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีในการเรียน และยังได้รับความรู้ปลูกฝังคุณธรรมที่ดี จรินทร์ ชานีรัตน์ (๒๕๑๒ : ๑๒) ได้กล่าวสรุปความสำคัญของเกมไว้ว่า เกมเป็นเครื่องมือการสอนที่นำไปใช้สอนและได้รับผลดี เกมช่วยให้นักเรียนมีความรู้และทักษะดีขึ้น สำหรับเด็กที่เรียนก็อยู่นั้น เกมจะช่วยให้เรียนดียิ่งขึ้น สำหรับเด็กที่เรียนอ่อนหรือเรียนช้า เกมจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

กรณีตัวอย่าง เป็นวิธีการเสนอเรื่องราวข้อมูล เหตุการณ์ที่น่าสนใจ และเกี่ยวข้องกับคุณธรรมที่ต้องการสอน มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน เนื้อหาทางวิชาการ สังคมสิ่งแวดล้อมให้สัมพันธ์หรือดำเนินไปด้วยกันในการสอนแต่ละครั้ง กรณีตัวอย่างเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ ชวนติดตามให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ นักเรียนจะได้ฝึกฝนกับการเผชิญเรื่องราวปัญหาที่เกิดขึ้นของบุคคลหลายประเภทหลายเหตุการณ์

(สมพงษ์ จิตระกิบ ๒๕๒๖ : ๒๔๑) ทำให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจเจตคติที่ยาวนานและลึกซึ้ง มีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมของนักเรียนในการปรับและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ เมื่อเผชิญกับสิ่งเหล่านั้นในเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียนแต่ละคน (สมพงษ์ จิตระกิบ ม.ป.ป : ๓)

บทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ผู้วิจัยนำมาสอนในกิจกรรมคักสรร ทำให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสสวมบทบาทในการแสดง สนุกสนานไปกับการแสดงของตนเองและเพื่อน และใช้เป็นตัวแบบในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ทำให้นักเรียนรับเอาเหตุผลที่ตัวละครในบทบาทสมมติใช้ในการแก้ปัญหานั้นมาใช้ในการตัดสินใจปัญหาต่างๆ ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกลด์ มิคุน (๒๕๒๔ : ๑๖๙) ที่พบว่าความสามารถในการสวมบทบาท เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลมาก

ดังนั้น ผลการวิจัยหลังการทดสอบของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง ซึ่งสอนด้วยกิจกรรมคักสรร มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูง อาจเป็นเพราะอิทธิพลการสอนด้วยกิจกรรมคักสรร ซึ่งเริ่มต้นด้วย เกม ต่อจากนั้นจึงใช้วิธีเสนอสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งทางด้านจริยธรรมจากกรณีตัวอย่าง แล้วเข้าใจด้วยการแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและเลือกวิธีการที่ดีเหมาะสม ขั้นตอนการแก้ไขปัญหา และการให้เหตุผลประกอบการพิจารณาตัดสินใจ

๒. การสอนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ ทำให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ ด้วยเช่นกันเนื่องมาจากเหตุผลดังนี้

๒.๑ นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มควบคุม เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีอายุระหว่าง ๑๑ - ๑๓ ปี ซึ่งเป็นวัยที่สามารถที่จะคิดหาเหตุผลได้ตนเอง จึงสามารถจะพัฒนาทางด้านจริยธรรมได้เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดช วิโย (๒๕๒๒ : ๖๔) ซึ่งได้ศึกษาพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามหัวข้อจริยศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ พบว่า การใช้เหตุผล

เชิงจริยธรรมจะสามารถพัฒนาขึ้นตามอายุและลำดับชั้นเรียน นักเรียนจึงสามารถคิดหาเหตุผลได้ด้วยตนเอง

๒.๒ จากตารางที่ ๔ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งสอนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ มีการเปลี่ยนแปลงชั้นการให้เหตุผลจากเดิมชั้นที่ ๓ มาเป็นชั้นที่ ๔ จำนวน ๑๓ คน ชั้นที่ ๕ จำนวน ๒ คน ทั้งนี้เพราะ กิจกรรมตามแผนการสอนปกติของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เปิดโอกาสให้นักเรียนรู้จักพิจารณาเรื่องราวด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล จึงทำให้นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น

๒.๓ ลักษณะของแบบสอบระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นสถานการณ์ขัดแย้งทางจริยธรรมที่ไม่ยากเกินกว่า นักเรียนจะสามารถตัดสินใจและให้เหตุผลได้ อีกประการหนึ่ง นักเรียนได้มีโอกาสพบในสังคมสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ โคลเบอร์ก (Kohlberg ๑๙๗๐ : ๑๕๓) ที่ให้ความสำคัญกับการที่บุคคล มีปฏิสัมพันธ์ กับสิ่งแวดล้อมซึ่งจะช่วยเราพัฒนาการทางค่านิยมของเด็กให้พัฒนาขึ้น หรือจำกัดอยู่ในขั้นใดขั้นหนึ่งไม่อาจพัฒนาต่อไปจนถึงขั้นสูงได้

๓. หลังการสอนด้วยกิจกรรมตัดสินใจ กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ เฉพาะในการวิจัยนี้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๑๕ คน ที่อยู่ในกลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับการสอนด้วยกิจกรรมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่า ของนักเรียนอีก ๑๕ คนที่อยู่ในกลุ่มควบคุม เพราะ :

๓.๑ การสอนด้วยกิจกรรมตัดสินใจ เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ อภิปราย พิจารณาหาเหตุผลประกอบการตัดสินใจ เป็นการสอนที่นำเข้าสู่บทเรียนด้วยเกม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำหายความสนใจและความต้องการของนักเรียน นอกจากนี้นักเรียนจะได้รับความสนุกสนานแล้ว นักเรียนได้ข้อคิดและคุณธรรมที่ได้รับจากการแข่งขันการเล่น เกม ได้พบปัญหาข้อขัดแย้งทางจริยธรรม จากกรณีว่า

อย่าง และจากการที่ได้มีโอกาสสวมบทบาทในการแสดงบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียน
รับเอาเหตุผลที่ตัวละครมาใช้ในการแก้ปัญหาของตนเอง มีผลโดยตรงต่อการปรับและ
แก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน การสอนด้วยกิจกรรมคิดสรรจึงมีความสำคัญและจำเป็น
ในการสอนจริยศึกษาอยู่เสมอ ดังนั้นการสอนด้วยกิจกรรมคิดสรรจึงทำให้นักเรียนที่
อยู่ในกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียน
ที่อยู่ในกลุ่มควบคุม

๓.๒ การสอนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ ก็เปิดโอกาสให้

นักเรียนได้อภิปราย แสดงข้อคิดเห็น หาเหตุผลด้วยตนเองเช่นกัน การดำเนินกิจกรรม
ตามที่ระบุไว้ในแผนการสอน ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มีการอภิปราย
ซักถาม มีตั้ง เกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ ฯลฯ แต่ไม่ได้มีกิจกรรมเหล่านี้พร้อมๆ
กันในทุกแผนการสอน การที่นักเรียนในระดับประถมศึกษา สามารถคิดหาเหตุผล ตัดสิน
ใจแก้ปัญหาต่างๆอย่างเหมาะสมและถูกต้องด้วยตนเอง ไม่ใช่เป็นเรื่องที่ง่ายนัก เพราะ
ย่อมต้องอาศัยประสบการณ์และพื้นฐานความรู้เดิมที่ลึกซึ้งและกว้างขวางพอสมควร การที่ให้
รู้จักการคิดหาเหตุผล และการตัดสินใจย่อมต้องอาศัยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ที่จะเอื้อต่อการรู้จักคิด ตัดสินใจและเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มทดลอง
ซึ่งได้รับการสอนด้วยกิจกรรมคิดสรร จึงมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
สูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการสอนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

๔. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยของคะแนน
การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .๐๕ เนื่องจากเหตุผล
ดังนี้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ปีเตอร์ (Peter ๑๙๗๐ : ๑๘๓)
ที่ว่า การที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร เพียงไร ขึ้นอยู่กับการสอนและการจัด
กิจกรรมการสอนของครู ดังนั้นเมื่อครูใช้กิจกรรมการสอนที่แตกต่างกัน ก็จะทำให้เกิด
การเรียนรู้ที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฟนตัน (Fenton
๑๙๗๖ : ๑๕๘) ซึ่งได้เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนในระดับ

ประถมศึกษา ด้วยการใช้เกม และสถานการณ์จำลอง ประกอบการสอนผลปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วย เกม และสถานการณ์จำลอง เกิดพัฒนาการทาง จริยธรรมมากที่สุด

๕. จากตารางที่ ๕ แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของการสอนด้วยกิจกรรม คัดสรร ภายหลังจากสอน นักเรียนภายในกลุ่มซึ่งใช้ เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่ม ความคุม เมื่อเปรียบเทียบจากจำนวนนักเรียนในการเปลี่ยนชั้นการให้เหตุผลและค่า เฉลี่ยของคะแนนนักเรียนในแต่ละกลุ่ม กล่าวคือก่อนสอนนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีค่า เฉลี่ยของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ ๓ จำนวนกลุ่มละ ๑๕ คน ภายหลังจากสอน นักเรียนกลุ่มซึ่งสอนด้วยกิจกรรมคัดสรร เปลี่ยนชั้นการให้เหตุผล ไปสู่ชั้นที่ ๔ จำนวน ๕ คนชั้นที่ ๕ จำนวน ๖ คน ส่วนในกลุ่มซึ่งสอนด้วยกิจกรรม ตามแผนการสอนปกติเปลี่ยนชั้นการให้เหตุผลไปสู่ชั้นที่ ๔ จำนวน ๑๓ คน ชั้นที่ ๕ จำนวน ๒ คน เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีนักเรียนคนใดในทั้งสองกลุ่มเปลี่ยนชั้นการให้ เหตุผลไปสู่ชั้นที่ ๖ ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก (อ้างถึงในชัยพร วิชชาวุธ และธีระพร ลูวรรณโณ ๒๕๒๕ : ๒๓) ที่กล่าวว่า เด็กอายุระหว่าง ๑๑ - ๑๓ ปีโดยส่วนใหญ่จะมีชั้นการให้เหตุผลอยู่ในชั้น ที่ ๒ และ ๓ และสามารถพัฒนาให้ไปสู่ชั้นที่เหนือกว่าที่นักเรียนเคยใช้อยู่ ๑ ถึง ๒ ชั้น ถ้าได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรม

สรุปได้ว่า การสอนด้วยกิจกรรมคัดสรร ทำให้นักเรียนกลุ่มซึ่งสอนด้วย กิจกรรมคัดสรรมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สูงกว่าของนักเรียนซึ่ง สอนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของการสอนด้วย กิจกรรมคัดสรรที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการให้เหตุผลในชั้นที่สูงได้ ดังนั้นครูผู้ สอนสมควรที่จะนำกิจกรรมคัดสรร ไปใช้สอนในวิชาจริยศึกษา จะช่วยให้การปลูกฝัง คุณธรรมเป็นผล สำเร็จ

ข้อสังเกตที่น่าสนใจขณะทำการทดลองสอน

๑. การสอนด้วยกิจกรรมคัดสรรในระยะแรก นักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับ

การเรียนด้วย เกมกรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ ในขณะที่เรียนจึงมีความสนุกสนาน
ไม่มีระเบียบยากแก่การควบคุม ชอบทำผิดกติกา ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น การให้
เหตุผล และการแสดงออก แต่เมื่อนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรม ๑ - ๒ ครั้งนักเรียน
ก็เริ่มเข้าใจ มีความรู้สึกคุ้นเคยกล้าแสดงออกมากขึ้น

๒. กิจกรรมคัดสรร เป็นกิจกรรมที่ท้าทายความสนใจและความต้องการ
ของเด็ก เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของนักเรียน สังเกตได้จากการดำเนินกิจกรรม
นักเรียนมีความพอใจสนุกสนานไปกับการเรียน เมื่อพอใจจะหัวเราะส่งเสียงดัง ผู้
วิจัยพยายามให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสร่วมทำกิจกรรมให้มากที่สุด

ก. ข้อเสนอแนะทั่วไปสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๑. ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคควรใส่ใจระหนักถึงความสำคัญของ
การจัดกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมและปลูกฝังจริยธรรมของนักเรียนให้สูงขึ้น โดยเฉพาะ
การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้มีการตัดสินใจและให้เหตุผลที่เหมาะสม เมื่อเผชิญปัญหาที่เกิด
ขึ้นโดยให้รู้จักคิดวิเคราะห์พิจารณาอย่างใคร่ครวญรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจ

๒. ทักษะที่นักเรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและปลูกฝังคือ การอภิปราย
การสร้างความคิดเห็นของตนเอง ความมั่นใจในการแสดงออก การคิดวิเคราะห์แยก
แยะประเด็นต่างๆ การตัดสินใจ การให้เหตุผล การรู้จักยับยั้งความคิดเห็นของผู้อื่น
บทบาทของครูที่จำเป็นคือ การนำให้นักเรียนรู้จักคิด ให้โอกาสและเวลาอย่างเหมาะสม

๓. แผนการสอนด้วยกิจกรรมคัดสรร กับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติหาก
จะนำไปใช้อาจต้องปรับปรุงกระบวนการสอน กิจกรรม สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะ
สมกับการสอนตามความมุ่งหมายแต่ละครั้ง และควรจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนให้
เหมาะสมและสอดคล้องกับการเรียนในแต่ละกิจกรรม

ข. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม กับพฤติกรรม
เชิงจริยธรรมของนักเรียนในระดับประถมศึกษา

๒. ควรวิจัยเพื่อเปรียบเทียบระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน ที่มีความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมที่ต่างกัน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนที่มีความคิดรวบยอดในเชิงจริยธรรมจะมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระดับใด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย